

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Pasarét, 2018. február 8.
(csütörtök)

Földvári Tibor

ISTEN MEGJELENÉSE, ISTEN TISZTELETE

Énekek: 165; 105,1-3.

Lekció: 1Mózes 35,1-15

Alapige: 1Mózes 35,1-15

Monda pedig az Isten Jákóbnak: Kelj fel, eredj fel Béthelbe és telepedjél le ott; és csinálj ott oltárt amaz Istennek, ki megjelenék néked, mikor a te bátyád Ézsau előtt futottál. Akkor monda Jákób az ő házanépének, és mind azoknak, kik vele voltak: Hányjátok el az idegen isteneket, kik köztek vannak, és tisztítsátok meg magatokat, és változtassátok el öltözeteiteket. És keljünk fel, és menjünk fel Béthelbe, hogy csináljak ott oltárt annak az Istennek, ki meghallgatott engem az én nyomorúságom napján, és velem volt az úton, a melyen jártam. Átadák azért Jákóbnak mind az idegen isteneket, kik nálok voltak, és füleikből a függőket, és elásta azokat Jákób a cserfa alatt, mely Sekhem mellett volt. És elindultak. De Istennek rettetése volt a körültek való városokon, és nem üldözik a Jákób fiait. Eljutott azért Jákób Lúzba, mely Kanaán földén van, azaz Béthelbe, ő maga és az egész sokaság, mely ő vele volt. És építe ott oltárt, és nevezé a helyet Él-Béthelnek, mivelhogy ott jelent meg néki az Isten, mikor az ő bátyja előtt futott. És meghalt Débora, a Rebeka dajkája, és eltemették Béthelen alól egy cserfa alatt, és nevezték annak nevét Allon-Bákhutnak. Az Isten pedig ismét megjelenék Jákóbnak, mikor ez jöve Mésopotámiából, és megáldá őt. És monda néki az Isten: A te neved Jákób; de ne neveztesse többé a te neved Jákóbnak, hanem Izráel legyen neved. És nevezé nevét Izráelnek. És monda néki az Isten: Én vagyok a mindenható Isten, nevedeljél és sokasodjál, nép és népek sokasága legyen te tőled; és királyok származzanak a te

ISTEN MEGJELENÉSE, ISTEN TISZTELETE

ágyékból. És a földet, melyet adtam Ábrahámnak és Izsáknak, néked adom azt, utánad pedig a te magodnak adom a földet. És felméne ő tőle az Isten azon a helyen, ahol vele szólt. Jákób pedig emlékoszlopot állíta azon a helyen, ahol szólt vele, kőoszlopot; és áldozék azon italáldozattal, és önte arra olajat. És nevezé Jákób a hely nevét, ahol az Isten szólt ő vele, Béthelnek.

Imádkozzunk!

Valóban, mennyei Atyánk, a látható és a láthatatlan világban te mindent átjársz, isteni hatalmaddal uralsz, és mindez azért is lehet számunkra öröm, evangélium, mert az Úr Jézus is mindent elvégzett ezért. Olyan nagy titok ez, Urunk, hogy Szentlelked és igéd által hihetetlen személyessé is válhat. Közben éljük a hétköznapi életet, a munkát, köszönjük, hogy tapasztalhatjuk a legvilágiasabb dolgok közepette is, hogy mégis csak szent életet élhetünk, és nem csak az angyalok, a mennyei seregek mondhatják, hogy te háromszor szent Isten vagy, hanem az életünkön is látszódhat itt a földön, ki is vagy te valójában. Imádunk, mennyei Atyánk, azért, hogy az Úr Jézusban örök váltságot készítettél.

Köszönjük, hogy a földi életünk során nem csupán felkészítesz erre az örökkévaló boldogságra, hanem rajtunk keresztül másokat is hívogatsz. Bocsásd meg, kérünk, amikor nem voltunk jó bizonyágtevők, de Urunk, szeretnénk, hogyha valóban templommá lenne az életünk, meg a gyülekezeti közösségünk mindig. Akik jönnek ide hallgatni a te igédet talán, de a gyülekezet közösségében is hadd éljék át, ki is vagy te.

Köszönjük, hogy te elfogadod a mi imádatunkat, és áldunk, hogy mi pedig hallgathatjuk a te igédet. Ma este is szólj hozzánk, kérünk. Szentelj meg bennünket a te igazságoddal, „a te igéd igazság”.

Ámen.

Igehirdetés

Az elmúlt napokban Ausztriában síeltünk a fiatalokkal, és az utolsó nap nagyon nagy élményben lehetett részünk. Az egyik csákányos felvonón haladva, amikor föltekintettünk egy bizonyos részén, mindig szivárványt láttunk. A délelőtti nap sugarai a hószemcséken úgy verődtek vissza, hogy alulról fölfele tekintve valóban mindig szivárvány volt. Egy kisebb méretű, de szép alakban.

Amikor ezt úgy láttam folyamatosan, persze az első élményt is tapasztalva, azonnal eszembe jutott a Noé története utolsó epizódja, amiért a szivárványt adta Isten. Azért adta a szivárványt, hogy emlékeztesse önmagát arra az ígéretre, amit Noénak mondott meg a családjának, illetve az egész emberiségnek szólóan is. Isten nemcsak emlékezik, hanem emlékezteti magát az ígéretére, hogy azt be fogja teljesíteni.

Ezzel viszont az övéit is emlékeztetni akarja, az övéi számára is bemutatni, hogy ki is vagyok, hogy én mindig megteszem azt, amit mondok. Noé idejében a szivárvány jele erősítette az Úr jellemét, hogy ki is ő, és hogy miként lehet őt mindig is látni.

Ezt a szakaszt olvasva, eszembe jutott ez az élmény, mert valahogy Jákób számára ebben a történetleírásban Isten fontosnak érzi emlékeztetni őt arra, nem is arra, hogy ő mit ígért és azt miért nem tette még meg, hanem hogy Isten mit ígért neki és hogyan akarja a vele való szeretetkapcsolatát megerősíteni.

Hallottuk itt a történetben Jákób szavát, tettét, de minősítetten tele van a történet az Úr munkájával, az Úr szavának a kijelentésével. Ráadásul ismételve. Ha a 28., 32. részekre visszatekintünk és esetleg a csendességben olvastuk is, van, ahol szó szerint ugyanezek a mondatok hangoztak el, itt pedig egy részen belül ismétli Isten azt, hogy ki is ő, mit is ígért, illetve Jákóbnak a tettében is látjuk, hogy valamit megismétel.

Az esti istentisztelet üzenetében ezért ezt a tizenöt verset vizsgálva nézzük majd azt, hogy mit is jelent számunkra is, hogy Isten megjelent Jákóbnak – tehát Isten megjelenése; Jákób oldaláról pedig, hogy ő tiszteli az Urat, imádja – Isten tisztelete. Isten megjelenése, Isten tisztelete. Az egyiknél az Úr személyén lesz a hangsúly, a másikon pedig a szolgáján. És mindezt kétszeresen, tehát nagyon fontos.

A láthatók színterén – hogyha az életére visszaemlékezünk –, Jákób életútja egyáltalán nem dicsfényes. Emlékszünk, hogy kifejezetten tükrözi ennek az ősatyának az élete, hogy az Úr választottjai mennyire kegyelemre szoruló bűnösök. Nemcsak a körülményei voltak Jákóbnak katasztrofálisak néha, akár a házassága, a családi élete, hanem a személyisége is, ahogy a nevében is hordozza: sarkát fogja, sarkába fogódzó, azaz csaló. Viszont Isten őt választotta ki mégis. Isten kegyelme és irgalma ragyog föl végig az életében és minősítetten ebben a szakaszban is.

Amikor a 32. részben olvastuk, hogy új nevet kapott, Izrael nevet – Ézsaú akkor már készült megérkezni, és nem tudta, hogy hogyan fogadja majd őt –, akkor Jákób élete elvileg megváltozott. Mégis azt látjuk – a folytatásban a 33-34. részekben –, hogy Jákób valahogy nincs a helyén, pedig már új nevet is kapott, látszólag változott az élete, de még mindig nem ott van, ahol a fogadalma szerint lennie kellett volna. Sekhemnél telepedett le és ennek nagyon súlyos következményei lettek. Épített ő ott oltárt és el is nevezte ott is az Úr, az Isten nevével, de látszik a körülmények alakulásából, hogy valami mégis nem mindig rendben.

Az ószövetségi kijelentés nem mindig minősíti az eseményeket – itt sem –, de az látszik tényként, hogy a 35. rész szerint Isten azt mondta neki, hogy menjél Béthelbe. És tudjuk, hogy Jákób pontosan erre tett fogadalmat, hogy majd amikor oda visszatér – persze amennyiben megáldja őt az Isten és ve-

ISTEN MEGJELENÉSE, ISTEN TISZTELETE

---

le lesz –, akkor majd Béthelben, ahol a létra-jelenet (Károli fordításban a lajtorja-jelenet) zajlott, és ott fogja az Istent imádni, tizedet is fog neki adni, meg az Isten lesz az ő Istene.

Benne van a Jákób élete történetében az, hogy az Úr választottja látszólag lehet, hogy úgy tűnik, minden adódott már arra nézve, hogy a helyén van, és kiderül, hogy Isten mikor megszólal, leleplezi. Ebben a történetben ezt látjuk először. Viszont pontosan ebben van az evangélium. A történet így indult a sekhemi bűnök, hamisságok után: „Monda pedig az Isten Jákóbnak...” Mit látunk? Az Úr a kezdeményező. Hozzá kell tenni ezt is: ismét.

Mindig az Úr a kezdeményező Jákób életében. Ez azért evangélium, mert benne van, hogy az Úr nagyon jól tudja, hogy neki nemcsak a körülményeket kell úgy alakítani, ahogy az ő ígérete és az ígéretet megvalósító terve szükségesnek látja, hanem az ő választottjának az életét is, ha kell, formálnia kell, mert romlott a természete, bűnös, Jákób nagyon bűnös természetű volt, akkor őt is formálni kell. Jákóbnak az Úrral való közössége mégsem volt olyan mély, mint amilyennek Isten akarta. Ezért Isten megszólítja és Béthelbe hívja.

Ez nagyon fontos, lehet, hogy Jákób gondolt arra, hogy ő mit ígért az Úrnak, de egy biztos, hogy Jákób azért megy Béthelbe, mert az Úr emlékeztette: gyere ide, menj fel oda. Az egyik kommentáríró megjegyezte, hogy valóban a szó fizikai értelmében is felfele kellett menni a tartózkodási helyétől, de ennek az ősi szónak van lelki jelentése is mindig. Felmenni az Úr házába – ami azt jelenti, hogy az Úrral való közösséget megerősíteni. „Kelj fel, eredj fel Béthelbe.”

Jákóbnak tehát vissza kell térni oda, ahonnan elindult és ahol az Úrral való közösséget egyszer már átélhette. Hogyha pedig a Jákób létrája, lajtorjára jelenetre emlékszünk, akkor remélem, eszünkbe juthat az, amit egyébként a Károli fordításban ott a szakaszban a jegyzet is jelez, hogy János evangéliuma 1. részének az utolsó versében az Úr Jézus maga jelenti ki, hogy ami Jákób számára akkor és ott az Istennel való közösség lehetőségét hordozta, az őbenne lett igazán valósággá és teljessé. Nátánaelnek mondta el Jézus, hogy nagyobbakat látsz majd annál, mint amit eddig tapasztaltál, mert majd az ember Fián látod megvalósulni azt, hogy az Isten angyalai le és fel járnak (János evangéliuma 1,52).

Ami Jákóbnak az Úrral való találkozás ószövetségi élménye volt, az számunkra Jézus beteljesített váltságműve óta a Jézussal való közösség. Ez azért is fontos, mert bennünket az Úr nem Béthelbe hív el. Bár szívesen mennénk talán Izraelbe, hogy az Úrral való közösséget úgy minősítetten átéljük, és lehet, hogy van valaki köztünk, aki úgy gondolja, hogy akkor tudná igazán átérezni az Úr Jézus közelségét is, ha egyszer ilyen élményben lenne része, és ez önmagában nem is probléma. De ennél sokkal nagyobb evangélium, hogy bárhol, ahol vagyunk, így itt a templomban is a gyülekezet közösségében láthatjuk Jézuson, hogy az Istennel való közösség megvalósult. Bárhol,

ahol vagyunk, közel az Úrhoz. Ami Jákóbnak Béthel, az Istennel való találkozás ténye, öröme, az számunkra az Úr Jézussal való közösség megerősödése.

A történetben pedig az a szép, hogy nemcsak személyesen, hanem a család szempontjából is. Nemcsak Jákób találkozott az Úrral, hanem a családja. Ezt akkor különösen ki kell emelni, hogyha esetleg a családukból senki nem az Úré még. Akkor is megvalósulhat a szó lelki értelmében Jézusért, hogy nagyon közel kerül a családukból is az Úr közelségéhez, az Úr jelenlétéhez, mert ott van egy hívő ember, akiben pedig ott van az Úr. Ilyen értelemben Béthel – ami azt jelenti: az Isten háza – a hívő emberen keresztül megvalósul.

Jákób oltárt épített. Az oltár, az áldozat, italáldozat, ez is mutat előre, hogy majd Jézusban teljesedett be egyszer s mindenkorra. Ilyen értelemben ez a történeti lírája Jákób életének, minősítetten is mutat az Úr Jézusra.

Isten megjelenése – ez az első gondolatnak a főcíme. Isten megjelenése Jákóbnak. Olyan szép, hogy nem azt kell mondanunk, hogy Izraelnek. Majd figyeljük meg, hogy a folytatásban is nem mindig Izraelként nevezi meg az ige, hanem Jákóbnak mondja.

A köszöntés igéjében is a 46. Zsoltárból így hallottuk, hogy: „A Seregek Ura velünk van”. És nem azt mondta a kijelentés – a 6. és a 12. verset is idézhettem volna –, hogy Izrael Istene a mi várunk, hanem „Jákób Istene a mi várunk”. Mert az Úr jelezni akarja, hogy lehet, hogy Jákóbnak kell nevezni vagy ez a neve, ami a régi természetet hirdeti, de ha az Úr megjelent neki, az Úrral való közösség a helyén van, minden bűnös természete ellenére is Jákób mégiscsak az Úrral van közösségben és megerősödötten, mert az Úr a kezdeményező.

Az, hogy itt az Úr mi mindent csinál, szinte csak egy-egy mondatban elmondható. Valóban azért is, mert amiket itt az Úr tesz, azt korábban már olvashattuk a többi történetben. Jákób számára a 28., 32. részek, illetve az Ábrahám és az Izsák történeteiben minősítetten a Mózes 1. könyve 15., 17. részei a szövetségkötés szempontjából, amit aztán Izsáknak is megerősít Isten (26. rész).

De azért beszédes, hogy ha az ősi szöveget látnánk, akkor azt vennénk észre, hogy általában hosszabb szóval jelzi azt, hogy Isten. Ennek a hosszabb szónak pedig van egy rövidített változata, az 'Él', és amikor az Úr megjelenéséről van szó, akkor ezt használja. Ezzel a szóval jellemezte önmagát az Úr akkor is, mikor Ábrahámmal szövetséget kötött.

Már maga a név, a névhasználat jelzi, hogy ki is az az Isten, ki is az az Úr, aki Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal közösséget vállal. Ezt a közösséget akarja most Jákób esetében is megerősíteni. A Béthel kifejezésben is halljuk, hogy 'Él', nem az halljuk, hogy béth Elóhim – mert ez lenne a hosszabb változat. Béth Él – Béthel – Istennek a háza. Annak az Istennek, aki Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene. Emlékszünk, hogy Jézus erre hivatkozott, hogy ő ezt az Istent képviseli, mikor valaki látja őt, akkor látja az Atyát.

Azt is mondta itt, hogy: aki megjelent neked ott Béthelben, azon a helyen. Olvastuk a 9. versben, hogy „és ismét” – vagy újból – megjelent. Az Úr tehát most másodszor jelenik meg. Emlékezhetünk arra, hogy később majd Salamonnak is kétszer jelenik meg az Úr. Ez mindig fontos, hogyha az Úr valamit kétszer tesz.

A megjelenés kifejezése is nagyon beszédes az ősi nyelvben, mert azt jelenti, hogy az Úr láttatni akarja magát. Visszaható, önmagára ható jelentésű állítmányt használ. Nem arról van szó, hogy Jákób könyörög Istennek, hogy: – Uram, mutasd már meg magadat nekem! Emlékszünk talán, hogy vannak ilyen igék a Bibliában, amikor a hívő ember azért könyörög hogy: – Uram, olyan távolinak érzek, és ez nekem nagyon rossz, de mutasd meg magadat nekem, és jelentsd ki magadat vagy szólj valamit!

Ez a történet arra utal, hogy az Úr nem várja meg ezt, hanem ő tudja, hogy most nagyon fontos a szolgájának hogy láthassa őt. Theofánia – idegen szóval –, megjelenik az Úr. Azért, mert szereti Jákóbot, az ő választottját.

Kiderül az is az Úr megjelenéséből, hogy nem akar valami titokzatos módon megjelenni, hanem nagyon valósággal úgy, ahogy korábban is tapasztalta ezt Jákób, mert ő ugyanaz az Isten. Nemcsak a körülményekben akarta Isten igazolni Jákóbnak, hogy vele van, hanem személyesen is, személyében is. Kétszeresen.

Persze a körülményekben is igazolta, mert hallottuk, hogy noha Simeon és Lévi miatt, akik emlékszünk, mit tettek a 34. rész leírása szerint a sekhemi férfiakkal, kíméletlenül kivégezték őket, és ez rettenetes történet a Bibliában, óriási veszélyben volt az egész család, és bármelyik város lakói simán lemészárolhatták volna őket. Mert ők már nem csendes pásztorok voltak, akik átmennek a földjeiken, hanem mindenki tudta, hogy mit tettek Sekhemenben, de nem merték őket bántani, pedig a kor szokása szerint teheték volna. Azért nem, mert az Isten rettentése volt azokon a városokon, így védte Isten Jákóbot és a családot. A korábbi körülményeket is, ha átvinnénk újra, látnánk, hogy az Úr az eseményekben, a körülményekben is igazolta jelenlétét, de Jákób számára most nem a körülmények a fontosak, hanem az Úrral való személyes találkozás.

Ennek a része az is, hogy ismét megerősíti, hogy akkor mi is a neve. Hallottuk itt, hogy ami történt a 32. részben, ugyanaz megtörténik itt a 35.-ben. A Bibliát kritizáló és a bibliai tekintélyt elvető teológusok azt mondják, hogy tulajdonképpen ez nem egy másik történet, hanem ugyanaz mind a kettő. A bibliai teológiát valló reformátori teológián alapuló igemagyarázók pedig olyan természetesen kiemelik – most is erre van szükség –, hogy nézzük meg, hogy ez nem ugyanaz, mert most Jákób nem fut a testvére elől, hanem ő már a helyén van – mindjárt látjuk, miért – és az Úr ismét megjelenik neki.

S ha figyeltünk, nemcsak másodszor mondja el a nevét, hanem kétszer. Itt kétszer hallottuk, hogy Izrael. Nemcsak megismétli, hanem kétszeresen

kiemeli és azt mondja: „És nevezé nevét Izráelnek.” Az Izrael név: az Úr harcosa, Istennel harcoló. Emlékszünk, hogy a név milyen fontos, ha Isten valakinek a nevét kétszer mondja, még inkább. Jézus kiket nevezett meg kétszer is a keresztnévükön az evangéliumi történetekben, meg a Cselekedetek könyvében? Nem mindig nevezte meg kétszer azt, akit megszólított, de ha valakiket kétszer szólított meg, annak jelentősége volt: „Simon! Simon! Ímé a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát; de én imádkoztam érted.” Simon a Péter régi neve. Vagy: „Saul, Saul, miért üldözöl engem?”

Ézsaiás könyve 43. részének az 1. versére emlékszünk? Közepétől is elég: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak (vagy szólítottalak) téged, enyém vagy!” Bármikor ez az íge eszünkbe jut, újra meg újra halljuk, hogy az Úr nevünkön szólít. Lehet, hogy nem kétszer, hanem csak egyszer.

Vajon melyik nevünkön szólít? A régi, óemberi természet nevén vagy az új természet nevén? Az új természet neve az melyik? Nem a Jákób, hanem az Izrael. Számunkra pedig egy nagyon egyszerű névhez kötődik: Jézus Krisztus. Hogy új nevet kapunk – a Jelenések könyve erről sokat ír –, új nevet kapunk, ez mindig a Jézushoz tartozás neve. Ezt a nevet csak Isten ismeri, illetve az, aki kapja. De mi ismerjük, mert kaptuk. Krisztusi. Már nem Jákób, hanem Izrael.

Ezért nem mindegy, hogy a folytatásban, ami Jákób istentisztelete, mit látunk majd: a Jákób néven lesz a hangsúly vagy az, hogy Isten tisztelete. Amikor a sátán gyötör bennünket, hogy: – Na, nézd meg, milyen vagy, ki vagy, milyen a közösséged Istennel? – és az tényleg katasztrofális, a körülmények is ezt jelzik. Egyszer csak az Úr azt mondja, hogy: – De te Izrael vagy, mert én neveden szólítottalak, mert én megjelentem neked, te az enyém vagy – és ezt erősíti. Az Úr megjelenése is valamint az, ahogy megszólít, erősíti, hogy ki vagyok az ő számára.

Ha pedig emlékszünk, hogy Jákóbnak mennyire fontos volt az Úr áldása, hogy ezt mondta az Úrnak: – Ha majd megáld az Isten engem, no akkor majd ő lesz az Istenem. Itt mit látunk? Valóban hallja az Úr áldását, az ábrahámi áldásígéreteket, szövetségi ígéretet, és Isten megerősíti számára. Ezek az ígérek mindig visszautalnak a bűneset történetében hangzott messiási ígérethez, hogy az asszony magva a kígyó fejére tapos. Számunkra a Róma 8,32 igéjével, hogy Jézussal együtt mindent ad az Isten. Jákób is most már ezt tapasztalja: az Istennel való közösségben mennyi áldás. Már nem az áldáson van Jákób számára a hangsúly, hanem az Úron.

Isten tehát megjelent Jákóbnak. Ő a kezdeményező, megjelenésével szolgáját meg akarja erősíteni a vele való közösségben, de nemcsak a szolgáját, hanem a családját is. Jákób számára ez lehetőséget ad arra, hogy helyreálljon az Úrral való kapcsolata ott, ahol kell. Hogyan állt helyre?

Itt van szó arról, ami a folytatásban, a magyarázatban Jákób istentisztelete címet hordozhatja. Ez a rész Jákóbot tulajdonképpen csak pozitívan

ISTEN MEGJELENÉSE, ISTEN TISZTELETE

---

mutatja be. Kiderül, hogy itt Jákób bízik az Úrban, teljesen engedelmes és az istentiszteletében csúcsosodik ki ez az ő engedelmissége. S ha Isten megjelent neki, akkor Jákób tiszteli ezt az Istent. És kétszeresen.

Nincs arra szükség, hogy a 8. versben szereplő Debóra dajkája halálesetét elemezzük részletesen – önmagában erről a versről is lehetett volna beszélni –, csak szeretném jelezni, hogy a két történetet ez a vers választja ketté. Nem Rebeka haláláról olvasunk, hanem Rebeka dajkája haláláról, és halljuk, hogy Béthel milyen fontos volt Rebeka dajkája temetésénél is. Látszik, hogy fontos személy, fontos helyszín Béthel.

Előtte pedig és utána az Úr Jákóbbal való beszéde, Jákóbnak való megjelenése. És mind a két történetrészlet – ami egyébként összetartozó, ahogy hallottuk – mutat arra, hogy Jákób tiszteli az Urat. Megépíti az oltárt, illetve azt a kőoszlopot emlékül, és a kőoszlopra olajat tölt, illetve italáldozatot tölt. Ez az istentisztelet kifejezése Jákób idejében. Isten ezt mondta is neki: eredj fel Béthelbe és építs ott oltárt az Istennek.

Amikor pedig Jákób mindezt meghallja – az 1. vers –, rögtön utána mit is olvastunk a 2. versben. Egy ilyen kifejezést hallottunk: „akkor monda Jákób az ő házanépének”. És mit is mondott Jákób a házanépének? Nem azt, hogy: – Menjünk fel Béthelbe, mert ezt mondta az Úr – hanem előtte valami sokkal fontosabbat mondott. Azt mondja házanépének, akik vele voltak, mindazoknak is: „Hányjátok el az idegen isteneket, kik köztetek vannak, és tisztítsátok meg magatokat, és változtassátok el öltözeteket. És keljünk fel, és menjünk fel Béthelbe...”

Honnan tudta Jákób, hogy a családjában, a vele levők között vannak olyanok, akiknek vannak bálványisteneik? Valamint fülönfüggő amulettjeik? Ezek varázslásra szolgáló kis amulettek lehettek. Vagy ha tudott Jákób ezekről, akkor hogyhogy hagyta? Ő volt a családfő. Miért engedte meg, hogy például Rákhel Lábánnak, az édesapjának a bálványisteneit magához vette, és még akkor se adta vissza, amikor Lábán még kereste is, hanem elrejtette.

Nagyon érdekes, hogy most olvassuk a történetekben, hogy Jákób azt mondja, akkor ezeket az isteneket el kell hagyni, el kell vetni, elásni és akkor ott többé nem léteznek. Érezhető, hogy Jákób nagyon jól tisztában van azzal, hogyha Béthelbe hív az Úr, akkor oda nem lehet akárhogy menni. S ha van valami, ami az Úrral való közösséget gátolja, akkor annak el kell kerülni az útból. Jákób ezzel kezdi. A bálványok, a bálványimádáshoz használható amulettek, azok nem tartozhatnak az Úr népéhez. A bálványimádás elhagyása.

Hogy ez nem kis kérdés, az abból látszik, mikor a sátán az Úr Jézust kísértette, akkor az egyik kísértés erre vonatkozott, hogy vajon Jézus bálványimádó lesz-e vagy sem; hogy csak az Atyát imádja, vagy pedig kész leborulni a sátán előtt, mert az egész világot megkapja.

A bálványimádás Jákóbék életében egyébként tipikusan erre vonatkozott. Az Úrban is bízni, tehát az Úrhoz is tartozni valamilyen szinten, de hát

azért a világ felé is jó nyitottnak maradni. Emlékszünk, a kifejezésre, nem a túlvilági életszemlélet, hanem a túl világi. Ebbe belefér az is, hogy persze Istent is imádjuk 90%-ban, csak az a 10% maradjon meg a világiak felé is. Hát mégiscsak egyfajta környezetben élünk, a kánaániak is biztos jobban befogadnak majd bennünket, ha látják, hogy mi az ő isteneiket is valamennyire tiszteljük meg toleráljuk.

A hívők életében mi a legnagyobb bálvány? Két betűs szó és nagy betűvel. Az ÉN. Figyeljük meg, amikor az ÉN-en van a hangsúly (és Jákób is ilyen volt: ha majd az Úr megáld engem, mindent megcsinál, amit én elvárok tőle, no majd akkor ő lesz az ÉN Istenem – ez a 28. rész. Lehet így is hangsúlyozni azt a szakaszt.

Házasság hetére készülünk, ehhez kapcsolódóan csendesnapunk címe Öröm a házasságban. Ha viszont az ÉN-en van a hangsúly, ha az ÉN bálványisten az első egy házasságban, akkor nem öröm, hanem üröm – egészen más. Akkor szenvedés, mert akkor nem az a jellemző, hogy mi a társamnak a kedves, hanem mi az, amit ÉN akarok. Az ÉN elképzelésem és az ÉN vágyaim. Még úgy is lehet mondani: az ÉN gyereke. Meg a te gyereke, hogyha kritizálni akarunk. Azért olyan, mert ő a te gyereke, látod, hogy neveltetted.

A bálvány elkerülhet az Útból, és Jákób számára ez olyan természetes a történetben. Nem mondta neki Isten, hogy azért a bálványokat tedd el és úgy gyere, hanem Jákób ezt érezte és tudta. Olyan jó, hogy az Úr Jézus győzött a sátán kísértése fölött, és mi is ezért lehetünk minden kísértéssel szemben és ellenére mégiscsak szabadok a bálványoktól.

Olyan bátorító az a történetben és beszédes, hogy nem csupán negatív, hanem pozitív is megfogalmazza: „tisztítsátok meg magatokat, és változtassátok el öltözeteiteket” – ez egyszerű kifejezéssel a szentség gondolata. Még az öltözékükkel is jelzik, hogy ők megtisztultak, készek arra, hogy az Úr jelenlétébe menjenek.

Az újszövetségi kijelentésben a levelekben is olvashatunk erről, hogy Isten népének, újszövetségi népének is kerülni kell a bálványimádást. Pár helyen van ilyen kifejezés, de sokkal több helyen van a pozitív megfogalmazás, hogy legyetek szentek.

Ennek a szentségnek milyen módon lehet megnyilvánulása az életünkben. Aki az Úr jelenlétében él, az önmagában szent, mert szent az Úr és megszentel. Jézus ezt kérte: „Szenteld meg őket a te igazságoddal, a te igéd igazság.” Emlékszünk, hogy ott a János evangéliuma 17. részében a főpapi imájában ezeket a kifejezéseket, mondatokat olyan szövegkörnyezetben mondta Jézus, mikor azt is kérte az Atyától, hogy: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.”

A tiszta, szent élet. Elhagyni azt, ami bálvány, elhagyni a régit, a régi természetünk, a jákóbi természet minden hamisságát, és felöltözni az újat. Az Izrael nevéhez tartozó áldások, erények. És olyan jó, hogy nekünk nem ezt

kell mondani, hogy Izrael, hanem a krisztusi. Öltözzétek föl az Úr Jézus Krisztust – ilyen értelemben használta Luther annak idején a naponkénti megtérés gondolatát, amit mi pedig így szoktunk kiemelni: az óember megöldöklése és az új ember felöltözése, megelevenítése.

Amikor Jákób mindezt elmondta a családjának, akkor azt is ki akarta emelni, hogy: nézzétek meg, hogy ez az Isten volt az, aki az én korábbi életben mi mindent tett. Meghallgatott engem nyomorúságom napján – ez az ő egész életének az akkori múltbeli életének az összefoglalása – és velem volt azon az úton, amelyen jártam. Itt Jákób egyes számban beszél, de a családjának mondja bátorításul.

Az ragadott meg engem a történet olvasása közben, ahogyan ezen elmélkedtem, hogy Jákób tulajdonképpen az egész akkori korábbi életét most már annak a fényében látja, hogy Isten hogyan viszonyult hozzá. És olyan jó ezt kimondani, hogy így Pálhoz hasonlóan mondható az üzenetben, hogy: amik mögöttem vannak, azokat el lehet felejteni, ami bűn volt, hamisság volt, az Úr kegyelme, bocsánata van rajta; ami meg előttem van, arrafelé pedig lehet tekinteni célegyenest.

Jákób számára a régi élete, a tapasztalatok, azok mind-mind az Úr szempontjából. Meghallgatott engem. Voltak Jákóbnak jó tapasztalatai is Istennel kapcsolatban, emlékszünk, tartotta ő Istennel a kapcsolatát, csak hát az elég laza volt. Mindig a nagy ÉN-je miatt kellett az Isten is. És csak az Úr kegyelme, hogy az Úr megkönyörült rajta. De most már az az Úr, az az Isten, aki velem volt az úton, amelyen jártam. Nem kérdés Jákób számára, hogy az Úrral volt eddig és az Úr vele volt.

Most az a kérdés, hogy akkor a folytatásban is Jákóbnak ez fontos-e? Itt látjuk, hogy amikor megérkezik Béthelbe, azonnal oltárt épít. Mikor pedig az Úr másodszor megjelenik és elmegy tőle, azonnal a kőoszlopot emeli és ilatáldozatot tesz rá, illetve olajat önt rá. Látszik tehát, hogy Jákóbnak továbbra is az Úr a fontos, az Úrral való szeretetkapcsolata, közössége.

Ezt kifejezi Jákób azzal is, hogy Béthelnek nevezi a helyet. A 28. rész szerint is Béthelnek nevezte, itt is ismét ilyen néven nevezi. De van egy apró hangsúlybeli különbség, mert legelőször nem ezt olvastuk, hogy Béthelnek nevezte, hanem ezt hallhattuk a fordításban a 7. versben: „És épített ott oltárt, és nevezé a helyet Él-Béthelnek, mivelhogy ott jelent meg néki az Isten, mikor az ő bátyja előtt futott.” Ez nem véletlen, hogy kétszer is ott van – az ősi jelentésben és a magyarban is hallható – az Él kifejezés. Él-Béthel.

A Béthel név önmagában azt jelzi: a hely, ahol megjelent neki az Úr, ahol találkozott Istennel, mikor Ézsaú elől futott. Most már viszont nem a helyen van a hangsúly, hanem azon az Úron, azon az Istenen, aki ezen a helyen megjelent és beszél vele és közösségben van vele. Az Isten háza Istene. A hangsúly ezen van tehát, hogy Isten személye, a vele való közösség, és még az elnevezése is ezt akarja kiemelni.

Hogy ez nagyon fontos Jákóbnak, abban látszik, hogy neki már nem az áldás a fontos. Teljesen mindegy, hogy az Úr megáld vagy nem, a körülmények hogy alakulnak vagy hogy nem, a lényeg az, hogy helyreállt az Úrral való közössége, neki is meg a családnak. Jákóbnak ez a fontos. Mert ha jákóbi módon viselkedik, akkor az Úr megtisztítja, helyreállítja újra, ha meg izraeli módon, az Izrael nevéhez való módon, akkor dicsőítheti az Urat az életében. Ha áld, akkor is örül, de ha az ő áldása késik vagy nem tapasztalja, semmi gond, mert az Úr itt van – a „vele együtt mindent” gondolat fényében számunkra.

Látszik abból is, ahogy Jákób az Úrtól az áldást hallotta, Isten kijelentette az ábrahámi áldást, nagyon nagy ígéreteket kapott Jákób, és tudta hogy az Úr ezeket be fogja teljesíteni. Azért, mert az Úr az, aki, és ő ennek az Úrnak a szolgája.

Máté evangéliuma 6. részében nem is olyan régen olvashattuk a 33. versben, hogy Jézus is valami ilyesmire akar bennünket bátorítani: „Hanem keressétek először Istennek országát, és az ő igazságát; és ezek mind megadnak néktek.” Az új fordításban ott van: ráadásul. Jákób számára is most már az Úr személye a döntő, és ha akarja, neki kedves, akkor az ő áldásai is ráadásképpen. Ezek mind mutatják, hogy Jákób élete megváltozott, helyreállt az Úrral való közösségben. Nagy ajándék, hogy a családja is ezt élhette át. Nem lettek tökéletesek, de Jákób bízott Istenben, engedelmeskedett, istentiszteletet végzett.

Nekünk az Úr Jézusban lett valóság ez a történet és lehet valóság. Bárhol, ahol vagyunk, Béthel számunkra. Az Úr megjelenése az adott, ha kell, ismét megjelenik az Úr, hogy a vele való közösségét erősítse. Jákób pozitív példája pedig bátorítson, hogy mi is engedelmeskedhetünk, mi is kimondhatjuk tudatosan, hogy az Úrral vagyunk közösségben itt is, ahol most vagyunk és az bárhol lehet, és a mi életünk is lehet istentisztelet, az élet istentisztelete.

Segítsen bennünket Isten, hogy ezt hittel megéljük, átéljük, és így a krisztusi élet lehessen az Úr számára kedves és őt dicsőítő.

Imádkozzunk!

Magasztalunk azért, mennyei Atyánk, hogy Jákób nevét is megváltoztattad és így a mi nevünket is az Úr Jézushoz csatoltad. Köszönjük, hogy amikor te kimondod a nevünket, akkor mindig látod, tudod, hogy Jézusban valóság számunkra a veled való közösség azért, mert te ilyen kegyelmes és megtartó Úr vagy. És ezt a kiváltságot is, hogy mi ehhez a névhez méltóan élhetünk. Hogy a te megjelenésed alapján lehet istentisztelet az egész életünk. És olyan bátorító volt látni Jákób életében is, hogy nemcsak ő, hanem a családja is a helyére kerülhetett.

Köszönjük, Urunk, hogy mi ezzel a reménységgel gondolhatunk azokra a szeretteinkre, akik még nem a tieid, akár a házastársunkra, a gyerekekre vagy

ISTEN MEGJELENÉSE, ISTEN TISZTELETE

---

szülőkre, nagyszülőkre, unokákra. Áldunk, hogy meg lehetnek szentelve ők is teáltalad, tebenned, mert ott lehetünk a családban.

Bocsásd meg kérünk, amikor elvilágiasodott a hitünk, az életünk. Bocsásd meg, hogyha az ÉN bálvannyá lett. Tudod, Urunk, hogy mi szabadulni akarunk ettől most is. Kérünk téged, hogy ha hazamegyünk innen, ezt érezzék rajtunk azok, akik legjobban ismernek bennünket.

Imádkozunk azokért a testvéreinkért, akik megfáradtak a hitben, akik nagyon távol kerültek tőled. Köszönjük, hogy mi kérhetjük is, hogy jelenj meg számukra, hogy a tékozló fiak és tékozló lányok hazatérhessenek.

Imádkozunk a betegekért, a szenvedő testvéreinkért.

Ma este is könyörgünk a kárpátaljai helyzetért, az ottani magyarokért, lelki testvéreinkért. Add, hogy ők is a te jelenlétedben élhessenek minden körülmény ellenére is boldogan teveled.

Könyörülj meg vezetőinken. Most hogy a választásokra készülünk, minősítetten is kérjük, Urunk, hogy vezetőink legyenek a helyükön. És kérünk, hogy amikor majd megtörténik a választás, akkor is olyan vezetők legyenek Magyarországon, akik a te ügyedet is képviselik, hogy áldássá lehessenek.

Most kérünk, hogy a csendben elmondott imádságunkat is hallgasd meg Jézus érdeméért.

Ámen.

105,1-3. ének

1. Adjatok hálát az Istennek, Imádkozzatok szent nevének!
Hirdessétek dicséretét És minden jótéteményét!
Beszéljétek a nép előtt Nagy csudáit, melyeket tött!

2. Néki vígan énekeljétek, Sok csuda dolgát dicsérjétek!
Magasztaljátok szent nevét, Kik szívből félték őtet!
Örvendjen azoknak szívek, Kik az Úrról emlékeznek!

3. Keressétek e kegyes Urat És az ő színét és hatalmát!
Meggondoljátok dolgait, Ne felejtsetek csudáit!
Ítéletit hirdessétek, Melyek ő szájából jöttek!